

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)

(d.d. 6 april 2018)

Nummer

3380

Onderwerp

Vervolgfragen ontheffing gebruik geweer binnen afpalingskringen eendenkooien

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De Partij voor de Dieren vindt de beantwoording van onze vragen d.d. 27 maart , nummer 3372, onvoldoende en niet goed onderbouwd. Wij krijgen de indruk dat de ontheffing wordt verleend op wensen van jagers en op basis van willekeur. Daarom stelt de Partij voor de Dieren de volgende vervolgvragen.

Vraag 1

In de toelichting van de ontheffing wordt niet vermeld hoeveel schade de 12 inheemse diersoorten veroorzaken en waarom schadebestrijding nodig zou zijn. Op welke gegevens baseert u zich en op welke wijze valt daaruit te concluderen dat dit nodig is?

Antwoord

Het uitvoeren van beheer en schadebestrijding is voor alle betreffende diersoorten reeds mogelijk op grond van een landelijke vrijstelling, een provinciale vrijstelling of een provinciale ontheffing. In het kader van het verlenen van die toestemmingen is reeds geoordeeld dat er sprake is van dreigende schade.

Vervolgvraag 1

Graag zien we een concreet antwoord op onze vraag voor wat betreft de soorten waar u vrijstelling of ontheffing voor heeft verleend, te weten grauwe gans, kolgans, brandgans en knobbelzwaan. Kunt u ons een onderbouwing geven van de beoordeling van de door u genoemde toestemmingen op basis waarvan er sprake zou zijn van dreigende schade?

Antwoord

De onderbouwing ten aanzien van de aangerichte en dreigende schade vindt u in het faunabeheerplan dat voor deze soorten is opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE), in de ontheffingen en in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland. De faunabeheerplannen en ontheffingen zijn u bekend en in te zien via de website van de FBE. In aanvulling daarop geven wij u hierbij een overzicht van de totaal in Zuid-Holland getaxeerde schade in de jaren 2016 en 2017. Deze getaxeerde schade is aangericht ondanks dat er schadebestrijding of beheer plaatsvond. De dreigende schade is natuurlijk groter.

	Getaxeerde schade 2016 (€)	Getaxeerde schade 2017 (€)
Grauwe gans	477.082	608.244
Kolgans	79.328	164.458
Brandgans	294.820	334.354
Knobbelzwaan	4.863	22.880

Vraag 2

Op welke gegevens baseert u zich dat beheer van deze 12 inheemse diersoorten nodig is binnen de genoemde afpalingskringen en kunt u dit nader toelichten?

Antwoord

In principe is het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van eendenkooien verboden. Dit verbod beschermt de belangen van de kooiker: er is rust nodig om eenden te kunnen vangen met de eendenkooi. Dat betekent dat er rondom de diverse eendenkooien behoorlijke grote gebieden zijn waar geen schadebestrijding en populatiebeheer met het geweer kan plaatsvinden, terwijl deze gebieden qua inrichting volstrekt vergelijkbaar zijn met andere (agrarische) gebieden. Het beheer van bijvoorbeeld de populaties ganzen wordt ernstig bemoeilijkt wanneer er bij eendenkooien niet opgetreden kan worden.

De kooikers hebben belang bij de rust rondom hun eendenkooi. Met de belangen van deze kooikers is rekening gehouden door de concept-ontheffing aan hen voor te leggen. Dit heeft geleid tot een definitieve ontheffing waar alle betrokken kooikers mee akkoord zijn. Om van de ontheffing gebruik te maken, is ook schriftelijke toestemming van de kooiker vereist. De kooiker kan hierbij ook voorwaarden stellen.

Vervolgvraag 2

Bedoelt u met dit antwoord dat er ook binnen het afpalingsrecht van alle eendenkooien sprake is van (dreigende) belangrijke schade?. Zo ja, dan verzoeken wij u een overzicht te geven van de schade die door de genoemde diersoorten specifiek binnen de afpalingskringen is aangericht. Zo nee, dan verzoeken wij u aan te geven waarom de genoemde diersoorten moeten worden bestreden op locaties waar kennelijk geen schade plaatsvindt. (de volgende stap zou kunnen zijn om op andere beschermde natuurgebieden waar geen schade plaats vindt toch dieren te verontrusten en te bejagen). Zo is er bijna nergens meer rust voor in het wild levende dieren en mag bijna overal geschoten worden.

- a) *Op welke wijze wordt de rust gegarandeerd binnen de eendenkooi en voor beschermde inheemse dieren? En welke voorwaarden worden door de kooikers gesteld?*
- b) *Wat is de reactie geweest van de kooikers op de concept-ontheffing en op welke wijze is er rekening gehouden met hun belangen?*
- c) *Op grond waarvan weegt u de belangen van schadebestrijding en dus de economische belangen zwaarder dan die van de bescherming van de natuur en in het wild levende dieren? Kunt u dit zo concreet mogelijk beantwoorden?*

Antwoord

Ook binnen de afpalingskringen van eendenkooien kan sprake zijn van dreigende schade, net als in de overige delen van de provincie. De afpalingskringen van eendenkooien omvatten oppervlakten met een grootte tussen de 100 en 400 hectare. Voor een groot deel betreft dit gronden die in gebruik zijn bij agrariërs. Het is in principe verboden om binnen deze afpalingkringen handelingen te verrichten waardoor eenden binnen de afpalingkring kunnen worden verontrust. Dit verbod is gericht op het beschermen van de belangen van de kooiker en geldt niet voor de kooiker zelf en personen met toestemming van de kooiker. De kooiker kan zelfstandig bepalen of er versturende activiteiten mogen plaatsvinden, zonder tussenkomst van de provincie of een ander overheidsorgaan.

- a. Het is ons nog niet bekend welke voorwaarden er door de kooikers zullen worden gesteld. Dat is iets tussen de kooiker en de uitvoerder.
- b. Voor een deel van de eendenkooien zijn eerder door ons ontheffingen afgegeven, op verzoek van de kooiker of met instemming van de kooiker. Ten aanzien van deze kooien gaan we ervan uit dat de kooikers ook tegen de recent verleende ontheffing geen bezwaar hebben. Een aantal andere eendenkooien is in beheer bij terreinbeherende organisaties (die zijn vertegenwoordigd in de FBE). Deze organisaties hebben verzocht om deze ontheffing of ingestemd met deze aanvraag. De kooikers van de resterende eendenkooien hebben desgevraagd per e-mail bevestigd geen bezwaar te hebben tegen de inwilliging van de aanvraag.

Er is rekening gehouden met de belangen van de kooikers door het opnemen van twee voorschriften:

- er kan alleen gebruik worden gemaakt van de ontheffing op basis van schriftelijke toestemming van de kooiker;
 - De kooiker kan hierbij voorwaarden stellen die de FBE als ontheffinghouder voorschrijft aan de uitvoerder van de ontheffing.
- c. Bij het verlenen van deze ontheffing is er geen sprake van een afweging tussen economische belangen enerzijds en natuur en in het wild levende dieren anderzijds. In onderhavig geval speelt aan de ene kant het belang van de kooiker bij rust om effectief eenden te kunnen vangen en aan de andere kant het belang van de grondgebruiker om schade te voorkomen.

Vraag 3.

Hoe groot was de schade veroorzaakt door de genoemde inheemse diersoorten binnen deze afpalingskringen in 2016 en 2017 en kunt u dit per diersoort toelichten?

Antwoord

Dat is onbekend. De schade binnen afpalingskringen wordt niet afzonderlijk geregistreerd. De schade binnen de afpalingskringen is als zodanig ook niet de grond voor het verlenen van onderhavige ontheffing. Het gaat om het bestrijden van schade op of nabij schadepercelen en het beheren van schadeveroorzakende populaties.

Vervolgvraag 3

Als u niet kunt bepalen hoe groot de schade was, op welke wijze hebt u concreet vastgesteld dat er sprake is van dreigende schade en waarop baseert u zich? Kunt u dit zo concreet mogelijk beantwoorden?

Bent u met ons van mening dat het bestrijden van diersoorten op plaatsen waar zij geen schade veroorzaken als gevolg van het verjagend effect daarvan zou kunnen

leiden tot een toename van schade elders, als gevolg van het feit dat deze dieren als gevolg van de onrust meer energie verbruiken die ze later moeten compenseren?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 1. Alle vormen van verjaging hebben als bijwerking dat de niet-gedode dieren zich verplaatsen en mogelijk elders schade aanrichten.

Vraag 4.

Zijn er preventieve middelen genomen om de schade -veroorzaakt door deze 12 inheemse diersoorten- te beperken? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Per diersoort is in de desbetreffende ontheffing of vrijstelling aangegeven in hoeverre er bevredigende alternatieve oplossingen zijn of moeten worden ingezet alvorens tot afschot mag worden overgegaan.

Vervolg vraag 4

Kunt u dit per diersoort aangeven welke preventieve maatregelen inmiddels zijn ingezet en wat daarvan het effect was? Graag zo concreet mogelijk antwoord!

Antwoord

De inzet van preventieve maatregelen wordt niet geregistreerd. Wel vinden controles plaats op het moment dat afschot plaatsvindt. Daarbij wordt ook gecontroleerd of de voorgeschreven preventieve maatregelen zijn genomen.

Vraag 5.

Is er een maximum gesteld aan het aantal inheemse dieren dat per jaar binnen de genoemde afpalingskringen doodgeschoten mag worden? Zo ja, hoeveel en hoe wordt dit geregistreerd? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6.

Wordt per eendenkooi bijgehouden hoeveel dieren en welke diersoorten jaarlijks worden gedood? Kunnen wij deze specifieke cijfers jaarlijks ontvangen?

Antwoord vraag 5 en 6

De voorschriften die gelden bij de vigerende vrijstellingen en ontheffingen zijn ook binnen de afpalingskringen van de eendenkooien onverkort van kracht. Voor sommige soorten betekent dat een beperking op het aantal te doden dieren. Het aantal gedode dieren wordt niet per eendenkooi geregistreerd. De registratie van gedode dieren vindt plaats per wildbeheereenheid.

Vervolg vraag 5

Bent u bereid aan de FBE opdracht te geven om het aantal gedode dieren per eendenkooi te registreren, zodat meer inzichtelijk kan worden gemaakt waarom er nu eigenlijk moet worden afgeschoten, wat de (dreigende) schade is en bent u bereid bij te houden wat de schade is?

Antwoord

De administratieve lasten voor de FBE en de wildbeheereenheden zijn met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming reeds aanzienlijk gestegen. De aantallen gedode dieren worden gerapporteerd per wildbeheereenheid, de schade wordt geregistreerd per bedrijf. Wij zien geen meerwaarde in een aparte registratie per eendenkooi en zullen de FBE geen opdracht geven om de registratiemethode aan te passen.

Vraag 7

Het verlenen van de ontheffing voor 12 gebieden nabij eendenkooien is een maatregel van een algemeen karakter. Op basis van de Wet natuurbescherming mogen vergunningen van dergelijke algemene aard niet worden verleend. Ontheffingen moeten voor een specifiek geval gelden. Waarom hebt u dit wel zo algemeen verleend?

Antwoord

De ontheffing biedt ruimte aan de uitvoering van eerder verleende vrijstellingen en ontheffingen. Die toestemmingen zijn alle bedoeld voor specifieke gevallen.

Vervolg vraag 6

Graag zien we de specifieke gevallen onderbouwd weergegeven in die zin dat per eendenkooi duidelijk wordt gemaakt waarom juist daar de betreffende diersoorten moeten worden bestreden.

Antwoord

De verleende vrijstellingen en ontheffingen zijn niet per locatie onderbouwd. Als voorbeeld hierbij noemen we de grauwe gans. In het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland is besloten dat de populatie grauwe ganzen in Zuid-Holland aanzienlijk gereduceerd moet worden ter voorkoming van diverse vormen van schade. Deze reductie van de populatie kan overal in de provincie plaatsvinden. Een ander voorbeeld is de vrijstelling voor de knobbelzwaan: als er meer dan 15 knobbelzwanen zich bevinden op een schadegevoelige locatie én de voorgeschreven preventieve maatregelen zijn genomen, dan is afschot van enkele exemplaren ter verjaging toegestaan. Dat geldt overal in de provincie.

Vraag 9

Kunt u toelichten waarom u de ontheffing gelijk voor een periode van 6 jaar verleent en niet per jaar bekijkt of het nodig is (daarmee kan onnodig dierenleed worden voorkomen)?

Antwoord

Uitvoering van de ontheffing is afhankelijk van de eerder genoemde ontheffingen en vrijstellingen. De daarbij vastgestelde geldigheid is dus leidend. Mocht tussentijds blijken dat de bestrijding of het beheer van een bepaalde diersoort niet langer nodig is, dan zal de desbetreffende diersoort ook niet langer bestreden kunnen worden binnen de afpalingskringen van de diverse eendenkooien.

Vervolg vraag 7

Hoe wordt gemonitord dat tussentijds blijkt dat de bestrijding of het beheer van een bepaalde diersoort niet langer nodig is en hoe stelt u dit vast? Waarom bent u niet bereid om per jaar te bekijken wat nodig is en voorzigtiger zijn met het verlenen van een ontheffing?

Antwoord

De FBE dient op grond van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland jaarlijks te rapporteren over de aantallen gedode dieren en de in het veld aanwezige aantallen. BIJ12-Faunafonds rapporteert jaarlijks over de getaxeerde schade. Aan de hand van rapportages kan eventueel bijsturing plaatsvinden. Het verlenen van ontheffingen met een looptijd van een jaar zou een aanzienlijke stijging van de administratieve lasten en het aantal juridische procedures betekenen. Bovendien wordt het dan vrijwel onmogelijk om het duurzaam beheer van populaties op een goede en gecoördineerde manier vorm te geven.

Den Haag, 24 april 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

wnd. secretaris,

voorzitter,

ir. J.C.van Ginkel MCM

drs. J. Smit